

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

E-mail: prosvita_kmo@ukr.net

19 (220)
жовтень
2015 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка

НАШІ САЙТИ: www.kmpzt.org.ua і www.pprosvita.at.ua

ЧИТАЙТЕ в цьому числі:

- Про свого роду безмежний плюралізм у передвиборній рекламі в Києві та в регіонах України;
- Сергій ЗИНЧЕНКО про людей і мікробів.
- Олексій ДАНИЛОВ про те, що всі ці негативні процеси беруть початок з часів президентства Леоніда КУЧМИ;
- Про нову монету до Дня захисника України, що ввів у обіг Національний банк України;
- Про календар для КРИВОРІЖЖЯ на жовтень від Ірини СТЕБЛИНИ;

Справи наші виборчі, телячі

Продовжуємо друкувати матеріали під започаткованою в минулому числі нашої газети рубрикою. А перша публікація вийшла у світ під заголовком «ВІЛКУЛ-старший робить фінт».

2. У разі перемоги Ю. ВІЛКУЛ зробить більше, ніж вся Україна!

Тож поглянемо навкруги, що саме Партія регіонів разом зі своїм Президентом набувала в Кривбасі у відповідності зі своєю програмою!

І що такого, як стверджує К. ПАВЛОВ, зміг зробити Ю. ВІЛКУЛ для нашого міста більше, ніж було зроблено за всі попередні роки незалежності. Було б справедливо, якби ми, виборці, поділилися з Ю. ВІЛКУЛОМ і К. ПАВЛОВИМ зробленими для нас здобутками. Насамперед можемо запропонувати їм, щоб вони прямо з водогінних кранів смакували «доведену» до європейських стандартів питну воду і поїли нею своїх дітей. Варто цим оптимістичним чиновникам в знак солідарності з нами їздити щоденно міськими дорогами в об'їзному ними в 2010 році «оновленому і модернізованому» комунальному електротранспорті, а також - на власних автомобілях не прокладеними для них «любимих» упорядкованими дорогами, а існуючими внутрішньоквартальними. Можна побажати цим добродіям, в разі тяжких випробувань, як це недавно мало місце з міським головою, проходити лікування у тих же «реформованих» регіонами лікарняних палатах, в яких вимушений лікуватися масовий електорат. І не виключено, що ці добродії, скуштувавши плодів своєї невтомної праці, хоч уві сні заволають: «Досить так знущатися! Що це за життя?!».

І тоді придворні глашатаї – комунальний вісник «Червоний гірник» і мовник ТРК «Рудана» замість того, щоб невтомно рекламувати провального за своїми обіцянками діючого міського голову, інформували б громадян про його «досягнення» в тінювих схемах та про удавковий тиск на малий і середній бізнес.

3. У бій за міську раду рухівців поведе козацький полковник

Налагодити порядок у місті беруться навіть такі політичні сили, про існування яких у засобах масової інформації роками не побачиш згадки, і вони постають перед громадськістю хіба що перед виборами. Очевидно, - для того, щоб люди не забули, що вони є. Ось, для прикладу, міська організація Народного Руху України, список якої очолює пан Микола КРАМАРЕНКО. Звичайно, рухівці, що протистояли комуністичній владі в 90-х роках минулого століття, зі здивуванням дізнаються про появу новоявленого рухівського лідера, оскільки в ті часи, працюючи в редакції міської газети «Червоний гірник», він десятою дорогою оминав рухівську кампанію. Але тісний зв'язок між теперішнім Рухом і названим очільником рухівського списку все ж таки є. І той, і інший є співкиновцями

(Закінчення на 2 стор.)

Вітаємо оборонців України!

Бажаємо перемог заради миру!
Шановні наші читачі, шановні оборонці України! Вітаємо вас із державним святом, із Днем захисника України, яке вперше відзначається на державному рівні!

У цей дуже складний час Батьківщина наша проходить чи не найтяжчі у своїй історії випробування на право існувати у світі незалежною, вільною від загарбників і правовою державою. Адже саме тоді, коли ми здолали ворога внутрішнього, який із серця України, із Києва, скоював зі своєю бандою злочини проти українського народу і розграбовував державну скарбницю, тоді, коли держава була дуже ослабленою, на нас напали сьогочасні ординці, керовані Москвою. Вони за будь-яку ціну й досі хочуть посіяти в Україні зерна громадянської війни з подальшим розпадом незалежної України.

Ми бажаємо нашим оборонцям зі зброєю в руках здолати ворожу зграю, вшанувати пам'ять загиблих героїв і, визволивши Україну, встановити на українській землі мир та спокій заради розвитку молодого держави! Тож єднаймося, українці, заради цієї високої мети!

Слава Україні! Героям слава!

Керівництво КМО ВУТ «Просвіта» ім. Тараса ШЕВЧЕНКА і Криворізького міського правозахисного товариства, редколегія газети «Промінь Просвіти».

День народження НЕМЦОВА і злочини режиму ПУТІНА

День народження Немцова – поза всяким сумнівом, день, що має більший стосунок до справжньої Росії, ніж день народження Путіна. День народження Путіна – це обстріл Сирії з балістичних ракет, демонстрація того, що Росія дуже хотіла б бути Радянським Союзом і лякати своєю зброєю світ, який оточує цю країну. А

результати цієї катастрофи і відродити безглуздий «совок», нехай навіть ціною сотень тисяч людських життів – громадян сусідніх із Росією країн і самих росіян.

Тому так важливо, що всі ми разом пам'ятаємо про Бориса Немцова. Як колись, у роки іншої російської ганьби намагалися пам'ятати про

день народження Немцова – це спільний концерт Андрія Макаревича, групи «Океан Ельзи» та піаніста Андрія Гаврилова. Це доказ того, що є люди, які хотіли б, щоб Росія була не Радянським Союзом, а нормальною європейською країною. Країною, яка дружить зі своїми сусідами. Країною, політики якої викликають повагу, а не зневагу і ненависть.

Звичайно, такої Росії зараз немає. Якби вона була, Немцов був би серед нас, а президентом Росії був би не Путін, а яка-небудь поважна людина. Можливо, той же Немцов. Але Путіну вдалося підмінити Росію собою. І тепер у світі ця країна – її непередбачуваність, її війни, її злочини, її комплекси й страхи – отожднюється саме з цією людиною. Сам образ Росії як країни практично знівельований. Є Путін. Є нафта. І є «геополітична катастрофа» – крах зловісного Радянського Союзу – і спроби Путіна подолати

Олександра Герцена і не помічати божевільних російських імператорів і їхніх жадібних царедворців. А потім пам'ятали про героїв, які вийшли на Червону площу в день злочинної окупації Чехословаччини. Про Андрія Сахарова... У такій вдячній пам'яті – надія на майбутнє. Адже рано чи пізно путінський режим впаде. Можливо, назавжди зникне з політичної карти світу Російська Федерація. А Росія – залишиться. І буде існувати поруч зі своїми сусідами.

У нашій пам'яті про таких людей, як Немцов – шанс для Росії і росіян покаятися і вибачитися за злочини своєї держави і бездушність свого суспільства.

Шанс згадати про честь...

Віталій ПОРТНИКОВ,
журналіст і політичний коментатор, оглядач
Радіо «Свобода», 10 жовтня 2015 року

Справи наші виборчі, телячі

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

багатьох авантюрих проектів.

Так, в результаті змови між прес-секретарем Дніпропетровської організації партії «ВО «Батьківщина» С. М. ДОВГАЛЕМ., журналістом газети «Червоний гірник» М. В. КРАМАРЕНКОМ і головою Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, экс-депутатом Верховної Ради України за списком партії «ВО «Батьківщина» П. М. МОВЧАНОМ у 2009-му році з порушенням вимог Статуту Товариства була здійснена заміна керівного складу обласного і кількох міських і районних об'єднань «Просвіти», у тому числі - Криворізького міського об'єднання. Політична сила, яка ввела МОВЧАНА до Верховної Ради, не могла стерпіти публікації криворізьких просвітян про нищення культурного спадку міста міським головою Ю. ЛЮБОНЕН-

Т. Г. ШЕВЧЕНКА, започаткувавши «проведення Шевченківських днів у Кривому Розі».

Цього дня в бібліотеці головного корпусу технічного університету проведення зборів очолював сам в. о. ректора Національного технічного університету, професор Микола Іванович СТУПНИК, депутат фракції Партії регіонів у міській раді. І саме йому великодушно доручив МОВЧАН вручати нагороди «кращим пропагандистам української мови у Кривому Розі».

Отже, нагороди отримали: Анатолій Кириллович МАКАРЕНКО, голова Криворізького міського комітету профспілки трудящих металургійної і гірничорудної промисловості, экс-довірена особа кандидата на пост Президента України В. Ф., ЯНУКОВИЧА, депутат за списком фракції Партії регіонів у міській раді, Микола Кирилович ДАБІЖА, голова Криворізької ради ветеранів, депутат міськради за цим же списком. Одним із тих, кому на цих зборах було вручено Почесну грамоту Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. ШЕВЧЕНКА за підписом голови Товариства, народного депутата України Павла МОВЧАНА, був директор Криворізького комунального підприємства «Швидкісний трамвай» Роман ТЕРЕЩЕНКО, депутат Саксаганської районної у місті ради від Партії регіонів.

Варто згадати, що рівно через рік і тиждень від цієї події із вшануванням депутатів-регіоналів, в ніч з 18 на 19 лютого 2014 року, силовики уряду регіоналів жорстоко розгромили Майдан. Однак жодної публічної реакції очолюваного журналістом М. КРАМАРЕНКОМ міського об'єднання «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА з цього приводу не з'явилося. Ареагувати було кому, бо до очолюваної КРАМАРЕНКОМ команди входять люди, які претендують бути продовжувачами Революції гідності. У міському правлінні «Просвіти» (так за Протоколом) на той час були представлені: Л.І. ЗУБКО, Н.В. ІВАШКЕВИЧ, Ю.В. РОМАНЕНКО, Л.І. КОШУЛЬКО, О.В. МЕЛЬНИКОВ, Є.Л. ФЕДАШ, Р.В. БІРЮКОВ, Л.М. БАЛАБАТ, О.В. ПОЛЯЧЕНКО, О.В. БЕДЕНЬ, Т.В. ЗАЙЧЕНКО, О.О. ІЩЕНКО, Л.В. АНДРЕЙЧЕНКО, В.Б. ГРИНЬКО, М.В. ЧАБАРАЙ. А ще серед чільних представників «переліцьованої «Просвіти» фігурували Л.П. БІЛЕНЕЦЬ, Ю.І. ЛЕБЕДИНЕЦЬ і О.Ю. СТУПАК, що ввійшли до складу Контрольно-ревізійної інспекції.

Для більшої об'єктивності у висвітленні здобутків політичної сили «Народний Рух України» в Кривому Розі не вистачає хіба-що інформації про те, наскільки жорстоко боронив Криворізький Майдан полк Українського Реєстрового Козацтва під проводом полковника КРАМАРЕНКА. Сподіваємося, що знаючі люди доповнять цю сторінку.

Р. С. У ці дні виборча кампанія в Україні досягла свого апогею. і вже можна зробити перші оцінки розподілу сил, що претендують на доступ до влади. І цього разу знову справджуються слова про те, що історія вчить, що вона нічому не вчить. Ніби про сьогоднішній день говорив у своєму інтерв'ю в «Домашній газеті» після останніх виборів до Верховної Ради України кандидат соціологічних наук, викладач Криворізького національного університету Юрій ВІЗНИЦЯ: «... решта всі (крім команди ВІЛКУЛА – М.К.), разом взяті, заслуговують заохочення від «Опозиційного блоку». Вони зіграли, як заєць на барабані. Цебто, вийшовши цілим натовпом хто куди і тим самим розідрали на частини електоральне поле. При цьому Кривий Ріг як був, так і залишився полем боротьби не криворізьких олігархів... Кривий Ріг – це ресурси, а доморожених олігархів немає... в Кривому Розі є шістьки олігархів, ось вони тут і воюють.»

Микола КОРОБКО

Передвиборче дежавю, або Про особливості «політичного плюралізму», без якого не обходяться жодні новини

«Форма політичної розправи», «змова олігархічних груп», «використання адмінресурсу», «зробити прорив і зайняти лідерські позиції», «партія, що захищає Україну» — усіма цими політичними кліше знову забивають голови українців. Почалася передвиборча гонка до місцевих виборів. Засоби масової інформації і справді масово інформують своїх глядачів, слухачів і читачів про партійних функціонерів. Щоправда, кожен про «своїх». Такого засила прихованої політичної реклами медіа-експерти не пригадують уже давно. Особливо — в інформаційних, новинних блоках. Телеканали, які позиціонують себе як сучасні, нині демонструють кращі зразки «паркетної зйомки» — чиновник N і його партія згадали про ветеранів, відремонтували дороги, поставили теплові лічильники, зібрали допомогу для армії...

«Рекламування політсили в новинних блоках вважалося неприпустимим. Є певні кодекси щодо новинних програм, балансів і всього «кодексу правил». А цього року це розквітло буйним цвітом», — коментує «Дню» перший заступник голови Національної ради з питань телебачення та радіомовлення, голова робочої групи з нагляду за дотриманням мовниками виборчого законодавства під час місцевих виборів Ольга ГЕРАСИМ'ЮК. У посилах фактично не змінилося нічого — реальні програми із розвитку міст ніхто не обговорює, умовний політичний «суповий набір» виглядає стандартно — безпека країни і регіону + тарифи. Є й голосні — а з огляду на реальний стан справ краще сказати голослівні — заяви про «повернення промислової та науково-технічної потужності» від «депутатів-металургів», характерні для індустріальних районів (Дніпропетровськ, Запоріжжя, Маріуполь), які у своїй риториці найчастіше використовують депутати від «Опозиційного блоку». Технологія, м'яко кажучи, не нова, із «пролетарським» духом — одразу видно, на який електорат орієнтується партія.

«Що ж до програм партій, то, як і на попередніх виборах, ніхто особливо щодо цього не «заморочується», — коментує «Дню» медіа-експерт, виконавчий директор Інституту демократії ім. Пилипа Орлика Світлана ЄРЕМЕНКО. — Кандидати в депутати не намагаються обговорювати, популяризувати, розтлумачувати свої програми виборцям. Не пояснюють, чим вони відрізняються від програм інших політичних сил. А, головне, яким чином вони збираються виконувати задеклароване. А для чого? Закидати обіцянками, про які вже завтра забудуть самі ж обіцяльщики, проголошувати популістські заяви, кидати пусті лозунги — так простіше... Щодо політичних меседжів, то вони не несуть нічого нового, креатив-

ного, конкретного. Багато з них абсолютно абстрактні, за ними нічого не стоїть. Наприклад, «Одесі потрібна правда!». Усі політичні партії, кандидати спекулюють на почутті патріотизму. Кожен намагається довести, що він більший патріот, ніж інший кандидат. Дуже неприємно, що політичні сили та кандидати спекулюють на темах війни, волонтерського руху. Деякі волонтери, що балотуються в депутати міських рад, видають добрі справи своїх волонтерських організацій за досягнення політичної сили, від якої вони балотуються. Колишні регіонали, які перефарбувались і увійшли в ряди політичних сил «Наш край», «Відродження», сьогодні намагаються довести, що вони тепер інші, кращі, патріотичніші. Провладні партії, насамперед «Солідарність», переконують, що в країні та суспільстві «все добре». «Опозиційний блок», «Радикальна партія Ляшка», «Наш край», «Відродження» — навпаки, доводять, що «все погано»

Експерти звертають увагу, що в ефірі телеканала «Інтер» ідуть сюжети про «позапланові засідання опозиційного уряду» так, ніби це легітимний орган, а в студію ICTV у вечірній випуск новин запрошується Олександр Вілкул — при цьому ведуча із зосередженим виразом обличчя слухає, не перебиваючи, про створення пільг, інвестиційний клімат, транспортну сферу, медичне забезпечення, а головне — майбутню цілковиту «безпеку» Дніпропетровська; в студію ТРК «Україна» приходять Наталія Королевська і говорять про те, що нормандський варіант сьогодні єдиним можливим для України... Це вже не просто політична реклама. Це — велетенський крок назад для телеменеджерів, які знову пропустили цих людей в ефір, і для журналістів, які роблять вигляд, що нічого екстраординарного не відбувається. А чим в такому разі українські ЗМІ кращі, ніж російські?..

РЕГІОНИ З «РЕГІОНАМИ»

Справді, прикладів сьогоднішньої політичної агітації та чорного піару можна наводити безліч. Від класичних схем — до абсурдних. У програмі «Гроші» на «Плюсах» Володимира Кличка називають «продуктом 90-х» і порівнюють із рекетирями. На фоні — фото сьогоднішнього мера з битою. Офіційний привід — розслідування корупційних схем, пов'язаних із МАФами Києва. От тільки чомусь це розслідування дуже точно збіглося по датах із передвиборчими баталіями. На ICTV розповідали про «погодне регулювання» Кличка, яке має економити енергію та гроші і яке встановлюють у... 50 столичних

(Закінчення на 3 стор.)

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА Криворізької міської організації Партії регіонів

- ✓ **Реалізація екологічної програми для Кривого Рогу. Знизимо на третину шкідливі викиди в атмосферу**
- ✓ **Доведення якості питної води до європейських стандартів до 2014 року**
- **Комплексна реконструкція проспекту ім. Карла Маркса - проект «Криворізький Хрещатик»**
- ✓ **Модернізація системи теплозабезпечення міста. Заміна більше ніж 100 км теплотрас до 2015 року**
- **Будівництво аквапарку**
- **Будівництво одного з найбільших в Україні спортивних комплексів з льодовою ареною**
- ✓ **Розробка системи моніторингу і контролю стану підземних порожнин міста до 2015 року**
- **Масштабна реконструкція проспекту Південний з укладанням безшумних трамвайних колій, ремонтом доріг, реконструкцією фасадів будинків і освітлення вулиць**
- **Капітальний ремонт театру ім. Шевченка**
- **Завершення будівництва пологового будинку №2**
- **Будівництво дитячих ігрових та спортивних майданчиків у дворах мікрорайонів**
- ✓ **Ремонт і будівництво міських і внутрішньоквартальних доріг у всіх районах міста**
- ✓ **Розвиток і будівництво нових ліній комунального електротранспорту**
- ✓ **Відновлення освітлення дворів, вулиць, парків, зон відпочинку**
- ✓ **Своєчасний і якісний ремонт покрівель багатоквартирних будинків**
- **Гарантоване місце у дитячому дошкільному закладі кожній дитині**
- **Газифікація віддалених селищ міста**
- **Оновлення і модернізація зношеного комунального транспорту міста до 2015 року**

✓ **НАШ НОМЕР У ВИБОРЧОМУ
БЮЛЕТЕНІ У МІСЬКУ РАДУ №1**

КОМ, перед яким ця сила простелила дорогу у віце-прем'єри українського уряду. До того ж, журналісти С. ДОВГАЛЬ та М. КРАМАРЕНКО добре спеціалізувалися на тому, як не надокучати корупціонерам від влади якимись-там журналістськими розслідуваннями!

І коли сталося так, що після цієї операції під тиском ВІЛКУЛІВ ЛЮБОНЕНКОВІ довелося відійти з перших ролей, тупцювання біотівсько-просвітянського альянсу Дніпропетровщини біля нової регіональської влади дістало своє продовження.

12 лютого 2013 року ренегат парламентської фракції політичної сили ВО «Батьківщина» (він же - голова Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка Павло МОВЧАН), діючий прес-секретар Дніпропетровської обласної організації ВО «Батьківщина», (він же - голова Дніпропетровського обласного об'єднання Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім. Тараса ШЕВЧЕНКА Сергій ДОВГАЛЬ), полковник Українського реєстрового козацтва, кореспондент міської газети «Червоний гірник» (він же - голова Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім. Тараса ШЕВЧЕНКА Микола КРАМАРЕНКО) здійснили «дуже патріотичну» акцію глумління над пам'яттю

Передвиборче дежавю, або Про особливості «політичного плюралізму», без якого не обходяться жодні новини

(Закінчення.
Початок на 2 стор.)

будинках. Цифра для столичного мегаполіса, м'яко кажучи, мізерна, проте це не завадило зробити сюжет і навіть запросити мера в студію. Те ж, з якими паузами він відповідав на прості запитання ведучої, свідчить, що у виборчій гонці Володимирові Кличку буде непросто.

Жоден публічний захід не обходиться тепер без кандидатів у депутати і, звісно, без відеокамер, які усе це детально фіксують. Але найбільш «креативним» у цьому жанрі, напевно, виступив «Інтер». У короткому сюжеті про святкування 400-річчя Києво-Могилянської академії її випускниками канал вмістив тільки один коментар — Ростислава Шурми, генерального директора «Запоріжсталі», який більше розповідав про комбінат, ніж про свій навчальний заклад. Звідки ж такий дивний вибір спікерів? Ростислав Шурма — лідер «Опозиційного блоку» в Запорізькій області. А без цієї партії не обходиться ледь не жоден вечірній випуск новин на «Інтері».

«У мене таке враження, що ми повернулися в 2012 рік, коли були парламентські вибори, і експерти по всій Україні фіксували у ЗМІ засилля «джинси», — говорить Оксана РОМАНЮК, виконавчий директор Інституту масової інформації. — Різниця в тому, що раніше був централізований замовник, так звана «Сім'я», яка розміщувала як «джинсу» від імені посадовців, так і «заказуху» безпосередньо від «Партії регіонів». Сьогодні у ЗМІ, зокрема на ТБ, ми бачимо «політичний плюралізм» — замовні матеріали подаються в медіа від більшості політичних сил. Скажу так: із представлених нині в парламенті політичних сил «джинсують» абсолютно всі, на всіх центральних каналах. У регіонах ситуація не краща. Інститут масової інформації провів аналіз медіа в регіонах — зріз показав невтішну картину. Найгірша ситуація в Запорізькій і Дніпропетровській областях.

«У різних регіонах ситуація з політичною рекламою різна, — додає Світлана Єременко. — Здебільшого на регіональних телеканалах політичної реклами дуже багато. У деяких регіонах боротьба між кандидатами на посаду міських голів розгорілася не на життя, а на смерть. І тут, як кажуть, усі за соби хороші. У Харкові телеканали чітко розділилися на табори за підтримкою кандидатів. Наприклад, «7 канал» на повну силу переконує громадян, який видатний господарник і талановитий керівник, якого ніхто не замінить, Геннадій Кернес, який, як відомо, перебуває під слідством, але це чомусь не заважає йому балотуватися від партії «Відродження». У свою чергу канал «Симон» парить свого власника Олександра Давтяна, який балотується на посаду міського голови від «Блоку Петра Порошенка». Схожа ситуація й у Дніпропетровську. Залежно від того, кому належить канал, ре-

клами тієї політсили й більше... У Чернівцях ми зафіксували цікавий феномен — до десяти журналістів ідуть на вибори. Продовжувати свою діяльність колеги планують у лавах партій «Наш край», «Самопоміч», БПП, «Радикальній партії». Але, балотуючись в депутати, вони не пішли у відпустку і фактично використовують свої журналістські посади, зв'язки та можливості у передвиборчій боротьбі. Наприклад, Мар'яна К. — журналістка каналу «ТВА», балотуючись від «Сили людей», як ведуча запрошує на ефір керівника цієї політсили Руслана Панчишина. Питання: наскільки це етично, судячи з усього, журналістку не хвилює. Варто підкреслити, що не всі кандидати в депутати мають однаковий доступ до телевізійної реклами, вочевидь, це пояснюється такими основними причинами: не мають достатньо коштів, не володіють власними ЗМІ або просто їх не допускають до медіа»

І це насправді так. Якщо на регіональних каналах це можна помітити так званий плюралізм, коли за певну суму дають можливість висловитися всім, хто купить ефірний час, то на центральних каналах ситуація інша — тут уже домінують інтереси, а не гроші. Якщо брати за кількістю аудиторії та рейтинговістю, у нас є чотири загальнонаціональні телеканали із різних холдингів і з різними власниками. Проте в політичній рекламі тут три проти одного, і перемагає... «опозиція». Збіг?.. У цей же час в Маріуполі на місцевому телеканалі в гостях — «депутат-металург», теж «опозиціонер». Маріупольці як ніхто мали б розуміти, до чого призводить в реальності такі політично-телевізійні розмови. Тому що сьогоднішня міра допустимості та сприйняття суспільством «джинси» — це завтрашній вектор розвитку країни.

«ЗАБОРОНА ШТОВХНЕ РИНОК У ПОВНУ ТІНЬ»

Зараз у середовищі медіа-експертів різне бачення розв'язання існуючої проблеми. «Хтось вважає, що основна проблема — політична реклама. На нашу думку, проблема безпосередньо в «джинсі», — зауважує Оксана Романюк. — Медіаринок фактично відсутній, тому багато ЗМІ не можуть чесно заробляти. Але якщо ми заборонимо політичну рекламу, то це штовхне ринок у повну тінь. І тільки власник визначатиме, кого пускати в ефір, а кого — ні. Нині ціни на рекламу мають бути фіксованими, з ними можна ознайомитися... Ми пропонуємо: зменшити кількість політичної реклами, наприклад, заборонити агітацію в зовнішній рекламі (бігборди та ін.); чітко визначити «період тиші»; припинити зловживання в соціальній рекламі, коли в ній фігурують політичні партії, посадові особи; запровадити прозорість

у висуванні кандидатів на місцевих виборах (обов'язкове публічне інформування парторганізаціями про дату, час і місце проведення зборів) та надати журналістам права присутності на таких зборах. На «джинсу» повинна адекватно реагувати Національна рада з питань телебачення і радіомовлення. Якщо держава не відстежуватиме такі речі, то проблема продовжуватиметься. У свою чергу громадські медіа-організації готові допомогти регулятору, зокрема надати результати своїх незалежних моніторингів», — додає виконавчий директор ІМІ.

Нацрада і справді може реагувати на «джинсу». Щоправда, лише листами до ЦВК та каналів, запевняють юристи регулятора. На запити Нацради канали можуть відповідати протягом... місяця, тобто фактично уже після виборів. А з ЦВК... упродовж останніх десяти років Нацрада не отримала жодної відповіді. На сьогодні у регуляторі працює моніторингова група з нагляду за дотриманням мовниками виборчого законодавства під час місцевих виборів. Фіксуються порушення і відправляються листи. Але реального впливу на процес агітації вони не мають. Торік після виборів саме Нацрада пропонувала у своєму звіті внести зміни до чинного законодавства, щоб у регулятора були більш серйозні повноваження контролю за дотриманням стандартів. От тільки є один момент — в парламенті ті ж депутати, які сьогодні на ефірах користуються «дівками» в законах.

«Засилля «джинси» можна пояснити кількома факторами. Головний із них — в українських медіа ще не відбулося Революції Гідності. Немає «нових правил гри», солідарного руху, саморегуляції, коли журналісти могли б впливати на контент. 2014 року, коли в нас були президентські та парламентські вибори, ми не фіксували так багато замовних матеріалів. «Замовники», певно, були спантелечені, перелякані... Сьогодні, складається враження, все стало на свої місця», — підсумовує Романюк.

«На жаль, ні Революція Гідності, ні неоголошена війна Росії проти України, ні зміна влади і посилення громадянського суспільства — нічого не змінили. Прикро це визнавати, але різниця між журналістикою і піаром усе більше розмивається», — виділяє ті ж «симптоми» Єременко.

У свій час фраза: «Ніхто не забутий ніщо не забуте!» підмінила саму пам'ять і, зрештою, вихолостила її. В українській журналістиці, здається, забувається все, навіть фрази. Тут немає постійних друзів чи ворогів, зате є постійні інтереси. Сьогодні вони — партійні. І це чудово демонструє картинка на ТБ.

Анна СВЕНТАХ,
Вадим ЛУБЧАК,
газета «День», 9 жовтня
2015 року

Авторитетна думка

Олексій ДАНИЛОВ: «Це відверта корупція, і все це почалося з КУЧМИ»

«...Ми чомусь називаємо депутатів Верховної Ради елітою. Це не еліта. Це обличчя суспільства, його віддзеркалення. На еліту вони не тягнуть ні за формою, ні за змістом. Цинізм фінансових відносин, який панує у нас у суспільстві на всіх рівнях, роз'їдає те, що має бути ґрунтом для формування такої еліти. А як можна в такому разі говорити про національні

інтереси, якщо все купується й продається? Подивимося на елементарніший приклад — прив'язка номера мобільного телефону до його власника. У цивілізованій країні ви не можете придбати цей номер без паспорта. У нас країна перебуває у стані війни, і будь-який терорист може придбати номер мобільного телефону абсолютно анонімно. І бере їх стільки, скільки хоче. Пригадаймо хвилю «замінувань» у Києві. Хто-небудь зробив висновки? Ні. Щось було зроблено, щоб врегулювати цю просту ситуацію щодо ідентифікації власника номера? Ні. Чому нічого в цьому напрямку не зроблено? Тому що оператори мобільного зв'язку корумпують людей, які за це відповідають, бо операторам такі процедури заважають заробляти. Про набагато складніші й важливіші речі годі й казати...

— Ви навели лише епізоди, але ж з них виткане функціонування організму нашої держави.

— Мій конфлікт з КУЧМОЮ і його компанією почався 1996 року. І почався він саме на цьому ґрунті. Є приклад. У нас у Луганську був лікєро-горілчанний завод, який колись був одним з найбільших платників податків. Він не працював. Питання керівництву — чому? Відповідь: як заводу можна конкурувати, коли компанія одного з народних депутатів України завозить болгарський бренд і горілку за ціною 2 копійки за пляшку? Запитую у митника — чому така ціна на ввезення алкоголю з-за кордону? Він мені дає офіційний документ, який фактично душить вітчизняного виробника. Якщо ви гадаєте, що в період з 1996 по 2015 рік в системі митниці щось змінилось, то ви глибоко помиляєтесь. Це відверта корупція, й усе це почалося з КУЧМИ, який сьогодні разом з МЕДВЕДЧУКОМ з незрозумілих для мене причин представляє Україну в Мінську. Це повний театр абсурду. Де Україна і де КУЧМА з МЕДВЕДЧУКОМ, які фактично є авторами сценарію подій 2004 року? За них з'явилися перші фашисти, «три сорти українців» та інша мерзенність. Лише тому, що КУЧМА й МЕДВЕДЧУК хотіли залишитися на третій термін. Люди, які привели країну до цієї війни і які породили всі ці неподобства, тепер представляються миротворцями. Не знаю, кого вони там представляють, але точно не український народ...

— А може, сім'я КУЧМИ руками Майдану позбулася ЯНУКОВИЧА, який певної миті почав заважати всім? Адже ми зараз бачимо фактичну реінкарнацію цілої плеяди старої касты, але вже під виглядом буцімто нової влади, яку привів Майдан.

— Можливо. Кожного вересня ми з друзями виходимо на Хрещатик і Майдан, аби вшанувати пам'ять Гіи ГОНГАДЗЕ. Усі знають, хто його вбив. Але мене вражає позиція нинішньої влади, яка просто розводить руками. Нерозкрите гучне вбивство однієї людини у результаті переросло в десятки, сотні і тепер уже тисячі жертв. Усе взаємопов'язане. Вбивство людини не має терміну давності. КУЧМА під час свого президентства, до речі, боявся донецьких хлопців, і лише пізніше, зціпивши зуби, йому довелося з ними співпрацювати».

Олексій ДАНИЛОВ,
український політик, заступник директора Європейського інституту інтеграції та розвитку, міський голова міста Луганська 1994 року — з інтерв'ю, яке він дав Валентину ТОРБІ для газети «День»; 9 жовтня 2015 року
ПОВНІСТЮ інтерв'ю читайте за посиланням: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/podrobyci/zahystyty-pozyciyi>

Ще б'ється серце України. Бо сильні духом, мужні і сміливі люди, з Богом у серці, наповненим незламною вірою у велике майбутнє України-ненки, боронять її від ворогів на фронті і в тилу. А що буде, коли силу почнуть набирати несамотійно мислячі пристосуванці, які «хотят міра прежде всево» (а не перемоги над ворогом у тилу і на фронті)? Адже властивість мімікрувати (змінюватися під оточення, таким чином маскуючись, аби не стати здобиччю для ворогів) має відношення не тільки до тваринного світу, а й до людського теж. І то чудово, коли така мімікрія-зміна є лише зовнішнім атрибутом, аби здобути перемогу над ворогом і стає, наприклад, дуже корисною для розвідників, для спецслужбовців чи для інших груп людей такого ж штибу. А коли – внутрішньо, з причини відсутності твердих переконань (бо тоді людина спирається на особисту вигоду, на обіцяну «хорошу жизнь», на те, «как основная масса себя поведёт»)?

Адже прибічників такого «стадного мислення» чимало не тільки в Росії, а й у нас, в Україні. І особливо в таких містах, як Кривий Ріг, де тисячн за кількістю працюючих колективи – далеко не виняток, а є навіть містоутворюючими. І ось там самотійне мислення (та навіть дії цілих незалежних профспілкових організацій) – не в пошані у керівництва. Як на мене, це дуже небезпечно для Української держави, яка розбудовується на принципах демократії і свободи слова. А в умовах війни у всіх її різновидах – тим більше. У випадку ж, коли за таких обставин із Олімпу найвищої влади уже фактично гарантують ще й децентралізацію, - небезпека розпаду держави зростає в рази.

«Павукоподібні» мімікроби і «мухи» децентралізації (Есей на випередження)

НЕЧИСТІ НЕ ТЕРПЛЯТЬ ПРОЗОРІСТІ

Щось дуже багато останнім часом розвелося розмов, бесід і статей у різних ЗМІ про громади (причому дуже часто - у поєднанні з прикметником «територіальні»). А тим часом мало хто звертає увагу на те, що майже завжди така умовна громада (якщо як слід поміркувати) реально виглядає беззахисною. Чому, питаєте? Та тому, що обов'язковою базою для неї має стати впливове на тій чи іншій території громадянське суспільство, а інакше – це просто кимось іззовні кероване стадо, а ніяк не громада.

Але за допомогою чого громада буде викристалізуватися із населення, із натовпу, гуртуватися на спільних принципах і осмислено та організовано діяти, розвиватися? Має бути якийсь, умовно кажучи, майданчик, легко доступний для кожного члена громади, для кожного громадянина України, що проживає на тій чи іншій території. Зрозуміло, що коли громада складається з тисяч людей, ніякий майданчик не вмістить всіх бажаючих. А значить - не дасть змоги відверто й прозоро, на базі дискусій, з урахуванням різних думок, долати проблеми на шляху свого розвитку й подальшої розбудови. Таким майданчиком може стати доступний для кожного засіб масової інформації та комунікації, який діє на принципах свободи слова і демократії (чи то у вигляді газети, чи то у вигляді радіо або телебачення, а останнім часом – ще й інтернет-видання).

І ось тут виникає закономірне запитання: «А де ж він, той легко доступний майданчик для такої комунікації, наприклад, у нас, у Кривому Розі?». Чи є, наприклад, простий і надійний спосіб для того, аби хоч раз у місяць мати можливість бачити, хвилина за хвилиною, як проходять пленарні засідання на сесіях Криворізької міської ради (подібно до Верховної Ради України)? Адже всі найсуттєвіші рішення для жителів Кривого Рогу, для його населення, приймаються саме там. Та виявляється, що для нинішніх (так само, як для вчорашніх) місцевих владомощів це дуже

складно. Я ж по собі знаю, з власного досвіду. Бо бували такі випадки, коли на пленарні засідання (попри те, що ти демонструєш редакційне посвідчення), тебе намагаються не допустити не те що в залу засідань, до депутатів, а навіть у ложу преси. І ось вже тут говорити про інших криворіжців, які таких посвідчень і таких повноважень (записаних у законі для вільної діяльності журналістів) не мають? Бачте, на таку телетрансляцію в прямому ефірі «у бюджеті грошей не вистачає». А на все різне інше (далеко не на найобхідніше) владці гроші якось знаходять. Наприклад, - на те, аби знищити перед самими Зеленими святами сквер навпроти церкви на самому початку проспекту Карла МАРКСА (без громадського слухання!), а потім – потайки (без жодних оголошень на парканях, якими обгородили те місце), немов ті «зелені чоловічки» ПУТИНА, проводити біля поховання загиблих воїнів будівельні роботи зі спорудження фонтану. Це ж, так необхідно було для того, щоб криворіжців обливати холодною водою з тих фонтанів із настанням зими, чи що? Чи, може, перед виборами, захотілося свої кишні поповнити, аби знову втриматися на завойованих за допомогою нездійснених обіцянок постах? Адже чисті на руку і з чітко викладеними намірами, на базі прозорості, такого не роблять.

ЯК ЗУПИНИТИ І ПРИБРАТИ ВІД ВЛАДИ «ПАВУКОПОДІБНИХ»?

В тім то й лихо, що велика кількість людей (у тому числі – і жителів Кривого Рогу) звикли ще з часів Радянського Союзу мислити і діяти не самотійно, а так, як вважало за потрібне їхнє начальство (місцеве і те, що все вище і вище на своїх посадах). Бо так було зручніше: відповідальності якомога менше та ще й гроші платять непогано «за просту роботу, не для інтелігенції». Та так життя і сталося для більшості з них: без відповідальності, з намаганням усіляко уникати конфліктів з начальством, бо зарплата все одно йшла. Потім Радянський Союз розпався й треба було думати, що ж ро-

бити, як же ж його пристосуватися, «аби знову не програти». Та так без кінця і мімікрують, пристосовуються, «аби в житті не програти». Тож поступово і стали мімікробами на руїнах «імперії зла» й побачили раптом, що майже всі відповідальні посади пообсідали такі самі безвідповідальні, як і вони, та тільки більш спритні і набагато нахабніші.

А тут ще про децентралізацію оголосили із найвищого центру! - То це ж можна, так би мовити, самим (без того центру) гроші розподіляти, куди й на що!.. І ось такого роду народець попер до влади пачками: щоб цього разу не прогавити момент! Але та звичка мислити не самотійно і діяти за підказкою згори в'їлася в кров і в серце. А на горі – все ті ж спритники, не просто мімікроби, а вже – з павучими вміннями «розбиратися з підлеглими масами». Майже всі засоби інформації та комунікації – теж їхні. Що ж його робити?

А тим часом, попри всілякі перемир'я, кров на фронті все летиться і летиться, а павукоподібні, як і раніше, вирішують свої проблеми, бо не звикли ж ні за що відповідати за інших, за місто, за Україну. Їм тільки правити хочеться. І лихо ще криється в тому, що не уважно читаємо вірші наших українських геніїв, звикли ті вірші декламувати і не замислюватися глибоко над змістом: «Згори ж не підказали!». А Василь СИМОНЕНКО ще більше півстоліття тому писав:

«Сьогодні усе для тебе – Озера, гаї, степи. І жити спішити треба, Кохати спішити треба – Гляди ж не проспи!»

Бо ти на землі – людина, У хочеш того чи ні – Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні».

Чуєте, криворіжці? Чи вже геть усі вирішили стати безвідповідальними мімікробами? Чи вже навіть і «Заповіт» Тараса ШЕВЧЕНКА забули? А його необхідно виконати, якщо ми – справді вільні українці, а не раби зі звичками мімікробів...

Сергій ЗІНЧЕНКО

Календар Криворіжжя на жовтень

Продовжуємо публікувати інформацію з довідника «Криворіжжя: календар пам'ятних дат і подій на 2015 рік» (упорядник Ірина СТЕБЛИНА).

1 – 1995 р. – розпочався навчальний рік в Інституті ділового адміністрування – в першому в Кривбасі приватному вузі.

1 – 8 – 1920 р. – оголошено тижневик захисту дітей. Основна мета – ліквідація дитячої безпритульності, поліпшення їх харчування, забезпечення одягом тощо.

2 – 1950 р. – у Криворізькому гірничорудному інституті відкрився мінералогічний музей.

3 – 1935 р. – повідомлено про початок роботи на Соцмісті спецресторану для дітей робітників Кривбуду.

4 – 1925 р. – закінчився перший чемпіонат округу з футболу. У фіналі зустрілися команди рудника ім. К. Лібкнехта і Долинського району (0:3).

4 – 1935 р. – за наказом наркому освіти УСРР початок навчання в сільських і міських школах всіх типів було встановлено з 1 вересня, а закінчення в 1-3 класах – 1 червня, 4-7 класах – 10 червня, 8-10 класах – 20 червня. Тривалість уроку визначено в 45 хвилин.

5 – 1925 р. – до міста прибув відомий шахіст Марський, який дав сеанс одночасної гри на шести дошках. Створено бюро для організації місцевого шахового гуртка.

6 – 1920 р. – у Кривому Розі відкрито Селянський палац.

7 – 1920 р. – відкрито Будинок рад профспілок.

10 – 1920 р. – відбувся перший виступ міського театрального колективу «Жива газета».

10 – 1925 р. – розпочато геологічне вивчення ділянки для Нової (згодом – КРЕС) електростанції.

10 – 1940 р. – оголошено про початок розширення й реконструкції міської телефонної станції, яка повинна була збільшитися на 1000 номерів. На це виділено 530 тисяч карбованців. Роботу планувалося завершити протягом 1941 року.

12 – 1930 р. – вийшов перший рукописний номер журналу «Ударник» літературного гуртка рудника ім. Кагановича.

12 – 1935 р. – при гірничому інституті організовано джаз-оркестр.

13 – 1995 р. – 42-річний криворізький альпініст Г. Лебедев, майстер спорту міжнародного класу зі спортклубу «Богатир», здійснив сходження на 8-тисячний Дхаулагірі.

16 – 1940 р. – розпочалося будівництво ДП-4 корисним об'ємом 1300 кубометрів.

20 – 1925 р. – відбулася перша конференція працівників друкарень Криворіжжя.

21 – 1995 р. – розпочалося підключення телефонів нової комерційної АТС у мікрорайоні «Східний-2» на 2000 номерів.

23 – 1955 р. – трест «Криворіжбуд» завершив роботу з будівництва першої черги Криворізького цементного заводу.

24 – 1925 р. – здано в експлуатацію відновлений Новоросійський (імені Фрунзе) рудник.

25 – 1965 р. – на проспекті Гагаріна біля кінотеатру «Современник» відкрито пам'ятник «Данко» на честь 100-річчя від дня народження М. Горького.

27 – 1960 р. – розпочав роботу Криворізький ретрансляційний телецентр.

Жовтень 1935 р. – у колгоспах Криворіжжя пройшло вручення актів на довичне користування землею.

Жовтень 1985 р. – в місті почали створюватися клуби тверезості.

НБУ ввів нову монету до Дня захисника України

Офіційно вона буде введена в обіг 12 жовтня

Про це повідомляє прес-служба НБУ. На аверсі монети на тлі орнаменту зображена фігура Пресвятої Богородиці, під омофором якої козаки (ліворуч) і сучасні воїни-захисники (праворуч), малий Державний Герб України (ліворуч), угорі півколом напис «Україна, 2015, п'ять гривень» і логотип Монетного двору Національного банку України (праворуч).

На реверсі монети на тлі камуфляжу стилізовано зображено тризуб - Знак Княжої Держави Володимир Великого, вгорі напис півколом «За честь! За славу! За народ!».

Монета номіналом в 5 гривень вводиться в обіг з 12 жовтня 2015 року, тиражем 50 тис. штук.

Монету реалізують від сьогодні у відділеннях Нацбанку та у банках дистрибуторів за ціною 29 гривень.

